

SCHRIJFSTER ANNET SCHAAP OVER *LAMPJE*

# EEN SPROOKJESACHTIG EN ONTROEREND AVONTUUR

Na zo'n tweehonderd jeugdboeken te hebben geïllustreerd, schreef Annet Schaap er zelf een, met overdonderend succes. *Lampje* gaat over Lampje, de dochter van een vuurtorenwachter, die in een stormachtig avontuur terechtkomt. Ze ontmoet geheimzinnige zeewezens, droevige kermisklanten en woeste piraten. Er gaat van alles mis, maar telkens overtreft ze zichzelf in dapper en liefdevol zijn. Het boek ontving euforische recensies en won maar liefst vier boekenprijzen: de Gouden Griffel, de Nienke van Hichtumprijs 2017, de Woutertje Pieterse Prijs 2018 en de (Vlaamse) Boekenleeuw 2018. Eind van dit jaar brengt het Rotterdamse Maas theater en dans de gelijknamige theatervoorstelling op de planken. De regie is in handen van artistiek leider Moniek Merkx, die de tekst bewerkte. Annet is ook betrokken bij het maakproces.

## Waaruit bestaat die betrokkenheid precies?

"Het betekent vooral dat ik mag toekijken hoe het stuk tot stand komt. Heerlijk vind ik dat. Ik hoef in principe niets te doen, behalve kijken en genieten. Moniek Merkx is heel dicht bij de originele tekst gebleven. Het is geweldig om ineens allemaal verschillende stemmen mijn verhaal te horen vertellen. Ik laat me verrassen door de keuzes voor het decor en de prachtige liedjes van Djurre de Haan, die als muzikale illustraties fungeren. Het is leuk om te zien hoe de makers aan het zoeken zijn naar manieren om het verhaal zo mooi mogelijk te verbeelden."

**Als je een boek hebt gelezen dat later wordt verfilmd of bewerkt tot toneelstuk, is dat vaak best gek: de personages en de omgeving zien er anders uit dan de beelden die je zelf in je hoofd hebt gemaakt tijdens het**

## lezen. Dat lijkt me nog sterker als het je eigen creatie is.

"Dat klopt, maar ik heb wat dat betreft niet iets behoedzaams, dat ik denk 'als het niet precies zo wordt gedaan dan mag het niet'. Ik vind het juist leuk dat het duidelijk een vrije bewerking is. Lampje is een tienjarig meisje, maar wordt hier gespeeld door een volwassen actrice, Rosa van Leeuwen. Ze is wel écht Lampje trouwens. Edward – 'Vis' – wordt gespeeld door bewegingsacteur Freek Nieuwdorp. Alleen al door de manier waarop hij zijn benen beweegt, is hij al Vis. In de televisieserie die in 2022 door de VPRO zal worden uitgezonden, wordt alles natuurlijk veel letterlijker. Dan moet hij echt een jaar of twaalf zijn en een echte vissenstaart hebben. Maar bij theater kan het verhaal abstracter verteld worden, door gebruik te maken van muziek en sfeer. Dat is de artistieke vrijheid van het toneel. En Maas theater en dans is heel goed, dus daar vertrouw ik volledig op.

Tegelijk vind ik het ook wel spannend: het publiek zal toch niet verwachten dat alles hetzelfde is als in het boek?"

**Dat risico ligt misschien op de loer, omdat een voorstelling als deze niet alleen 'theaterpubliek' aantrekt maar ook mensen die puur afkomen op de titel, omdat hun zoon of dochter het zo'n mooi boek vond.**

"Ja, precies. Ik hoop echt dat de mensen zich realiseren dat het een theaterstuk is en dat het dus ánders is. Maar dat is natuurlijk altijd het gevaar met bewerkingen, dat iemand misschien niet terugvindt wat hij of zij er zo mooi aan vond."

**Lampje is jouw debuut als kinderboekenschrijver. Waarom ben je niet eerder gaan schrijven, zeker nu blijkt dat je dat zo ongelofelijk goed kan?**

"Het was niet het eerste dat ik schreef. Eerder had ik al een aantal toneelstukken geschreven. Maar ik heb ook altijd een ingewikkelde relatie met schrijven gehad. Ik ben uiteindelijk vastgelopen als toneelschrijver, het was echt een soort burn-out, er lag te veel druk op. Ik heb nog wel wat pogingen ondernomen, maar ik kwam telkens niet verder dan een paar bladzijden. Dat was heel frustrerend, omdat ik heel erg hou van schrijven, misschien nog wel meer dan van tekenen. Maar het lukte niet. Tekenend ging wel, dus heb ik me heel lang alleen maar daarop gericht." ➤



➤ **Maar op een bepaald moment ben je dus toch weer gaan schrijven.**

“Tijdens een boottocht op Lake Michigan zag ik in de verte een vuurtoren op een schiereiland, met een huisje ernaast. Ik maakte er een foto van, alsof ik op dat moment wist dat ik er een boek over zou gaan schrijven. Een jaar later kwam het verhaal inderdaad mijn hoofd binnenstormen en ben ik begonnen. Ik had jarenlang getekend voor populaire boeken als *Superjuffie* en de *Hoe overleef ik*-serie. Hartstikke leuk, maar nu had ik zin om iets anders te maken, iets wat ik zelf heel mooi vind. Zonder me bezig te houden met wat iemand anders ervan zou vinden. Het feit dat het zo’n succes is geworden, kan me oprecht nog steeds heel erg verbazen. Ik had dat echt niet verwacht.”

**Misschien denken we alleen maar dat kinderen van ‘makkelijke’ boeken houden, maar kunnen ze wel degelijk veel meer diepgang en abstractie aan.**

“Kennelijk wel. Niet alle kinderen misschien, maar wel veel meer dan ik dacht. Ik hoor trouwens ook vaak dat *Lampje* door volwassenen wordt gelezen en dat ze daarin weer even kunnen ervaren hoe ze lazen toen ze kind waren.”

**Heb je zelf kinderen, eigenlijk?**

“Ik heb een zoon van tien, die geen lezer is. Hij heeft heel lang niets met het boek te maken willen hebben. Ik vond dat jammer, ook omdat ik zelf als kind heel erg van lezen hield. Maar inmiddels zijn we het samen aan het lezen – ik lees het hem voor – en nu vindt hij het gelukkig toch erg leuk.”

**Het is best een dik boek. Toen mijn jongste dochter – ook niet zo’n lezer – het boek op haar verjaardag kreeg zei ze: ‘Moet ik dat hélemaal lezen?’**

“Ik kan een dik boek zelf ook nog wel eens intimiderend vinden. Maar als je eenmaal begint maakt het niet meer uit, dan is het zelfs fijn dat het zo dik is. Ken je dat, als je over de helft van een boek bent, dat je dan een beetje in paniek raakt, omdat het nog lang niet afgelopen mag zijn? Dat je gaat proberen om langzamer te lezen, om maar langer in die wereld te mogen blijven? Ik vind dat zelf een heel fijn gevoel.”

**Lampje is een fantasieverhaal, maar tegelijk ook realistisch.**

“Dat is ook heel erg mijn bedoeling. *Lampje* is een sprookje; er zijn monsters, piraten en niet-bestaande figuren, maar

heeft ook haakjes met de werkelijkheid. Het gaat over heftige en verdrietige dingen, een dode moeder, een vader die de opvoeding niet aankan, armoede en uithuisplaatsing. Het is daarmee voor een deel herkenbaar.” ✕

**MAAS THEATER EN DANS LAMPJE**



**ZONDAG 29 DECEMBER, 16.00 UUR  
SPOT/ STADSSCHOUWBURG**

**Workshop**

Hoe word je dapper? Hoe lang duurt eenzaamheid? Hoe speel je de wind? In deze stormachtige workshop gaan we op theateraal avontuur. We worden zeewezens, kermisklanten, woeste piraten en eindigen in een spannende zelfgemaakte windchoreografie. Kaarten à € 2,75 kun je mee bestellen bij je bestelling of apart kopen wanneer je al kaarten hebt. Aanvang 14.45 uur, max. 30 deelnemers.



ANNET SCHAAP (L) EN MONIEK MERKX

**REGISSEUR MONIEK MERKX  
OVER LAMPJE**

**“EEN PRACHTIG TIJDLOOS BOEK.”**

“Dit is de eerste keer sinds mijn jeugd met Tonke Dragt, dat ik zo’n ontroerend nieuw jeugdboek las. Het is een prachtig tijdloos boek met waanzinnig veel verrassende wendingen en een rijk, goed geschreven plot. Wij mogen de eerste theaterbewerking maken en met de lyrische muziek van Djurre de Haan gaat mijn hart meteen al sneller kloppen. Het is in feite weer een *coming-of-age*-verhaal, ik heb er al meerdere verteld. In zo’n stormachtige periode zit altijd veel diepte en het is ontroerend om te zien hoe *Lampje* met vallen en opstaan steeds meer zelfvertrouwen krijgt.”